

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia wtorek, 30 stycznia 2024 r.

Poz. 864

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.51.2024 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 29 stycznia 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r., poz. 40 z późn.zm.), stwierdzam nieważność § 2 ust. 2 i ust. 3 uchwały Rady Miejskiej w Elblągu Nr XXXV/967/2023 z dnia 27 grudnia 2023 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach treningowych.

Uzasadnienie

Uchwałą wskazaną na wstępie, która wpłynęła do tutejszego organu w dniu 4 stycznia 2024 r., powołując jako podstawę art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn.zm.), Rada Miejska w Elblągu określiła zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach treningowych.

W § 2 ust. 2 uchwały postanowiono, że całkowitemu zwolnieniu z odpłatności za pobyt w mieszkaniu treningowym podlegają osoby, których dochód jest poniżej kryterium dochodowego ustalonego zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. W § 2 ust. 3 wskazano, że częściowemu zwolnieniu z odpłatności podlegają osoby, których dochód przekracza kryterium dochodowe, o którym mowa w ust. 1.

W ocenie organu nadzoru przedmiotowa uchwała, w powyższym zakresie, w sposób istotny narusza prawo.

Podstawę materialną do podjęcia badanej uchwały, stanowi art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym rada powiatu lub rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych. Regulacja ustanowiona w tym zakresie przez odpowiednią radę, musi pozostawać spójna z przepisami ustawy o pomocy społecznej, a interpretacja przepisów uchwały odbywa się z uwzględnieniem terminologii wprowadzonej na gruncie ustawy przewidującej delegację do stanowienia prawa przez prawodawcę lokalnego. W tym zakresie, mieć trzeba na uwadze w szczególności przepis art. 97 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług, przy czym - osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego. Pojęcie „kryterium dochodowego” rozumieć należy zgodnie z treścią art. 8 ustawy.

Organ nadzoru wskazuje, iż przedmiotowa uchwała stanowi akt prawa miejscowego.

W państwie prawa organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa.

Z konstytucyjnej zasady praworządności (art. 7 Konstytucji RP) wynika, że zadania i kompetencje, sposób ich wykonania oraz więzi między podmiotami administracji publicznej są uregulowane prawnie. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, realizując przysługujące mu kompetencje powinien ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu ustawowym. Niewypełnienie lub przekroczenie kompetencji przez radę gminy przy podejmowaniu uchwał stanowiących akt prawa miejscowego, powinno być traktowane, jako istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością uchwały w całości lub w części. Lokalny prawodawca

nie może także regulować materii określonej w aktach prawnych wyższego rzędu. Powtórzenia, a zwłaszcza modyfikacje przepisów ustawowych są niedopuszczalne.

Jak wynika z treści § 2 ust. 1 badanej uchwały, pobyt w mieszkaniu treningowym jest odpłatny. Zgodnie natomiast z § 2 ust. 2 uchwały, całkowitemu zwolnieniu z odpłatności za pobyt w mieszkaniu treningowym podlegają osoby, których dochód jest poniżej kryterium dochodowego ustalonego zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Jednocześnie też, zgodnie z ustaleniami zawartymi w tabeli odpłatności, stanowiącej załącznik do uchwały, brak odpłatności przewidziany został w odniesieniu do osób, których dochód ustalony zostanie do 150% kryterium dochodowego.

W konsekwencji – postanowienie § 2 ust. 2 uchwały (z którego wynika, że nie ponoszą odpłatności osoby z dochodem poniżej równowartości 100% kryterium dochodowego) jest niespójne z regulacją wynikającą z tabeli odpłatności (przewidującej brak odpłatności dla osób z dochodem nieprzekraczającym 150% kryterium dochodowego). Jednocześnie też, ww. przepis stanowi powtórzenie i modyfikację art. 97 ust. 1 zdanie drugie ustawy o pomocy społecznej. Powyższe uzasadnia stwierdzenie nieważności wadliwego przepisu § 2 ust. 2 uchwały.

W odniesieniu do § 2 ust. 3 uchwały wstępnie wskazać należy, że odsyła on do niewłaściwej jednostki redakcyjnej aktu prawa miejscowego. Zgodnie z analizowanym przepisem, częściowemu zwolnieniu z odpłatności podlegają osoby, których dochód przekracza kryterium dochodowe, o którym mowa w ust. 1, jednakże § 2 ust. 1 uchwały ustala, iż pobyt w mieszkaniu treningowym jest odpłatny i nie wskazuje kryterium dochodowego. Ponadto, zdaniem organu nadzoru, rada gminy na gruncie art. 97 ust. 5 ustawy, nie posiada kompetencji do regulowania kwestii dotyczącej zasad stosowania ulg lub zwolnień z odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, mieszkaniach treningowych lub wspomaganych, odmiennie aniżeli w przypadku regulacji przyjmowanej na podstawie art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej, gdzie ustawodawca wyraźnie wskazuje, iż poza ustaleniem szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, rada gminy władna jest także unormować szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

Powyższy pogląd znajduje oparcie w judykaturze. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie, w wyroku z dnia 10 lipca 2018 r., sygn.: II SA/Ol 398/18 wskazał, że w przypadku, w którym delegacja ustawowa nie upoważniała rady aminy do dokonania zwolnień z odpłatności w sytuacji zanim należność powstanie to, organ stanowiący gminy nie może takiego unormowania zawrzeć w swojej uchwale. Pogląd taki prezentowany jest również w bieżącym orzecznictwie. W wyroku z dnia 21 września 2023 r., sygn.: IV SA/Po 461/23 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu stwierdził, iż z treści art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej nie sposób wyprowadzić twierdzenia, że zawiera on upoważnienie do określenia przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego zasad obniżania opłat za pobyt w ośrodkach wsparcia. Zdaniem sądu, wystarczająco określa to art. 97 ust. 1 zd. 2 ustawy w związku z jej art. 104 ust. 4.

Mając na uwadze powyższe, rozstrzygnięto jak w sentencji.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

wz. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Mateusz Szauer
I Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski